

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.IV.20.993/2018/5.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperesek:

... I. rendű

... II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Alkotmány u. 4., ügyintéző: dr. Galambos Károly ügyvéd)

Az alperes:

Fővárosi Törvényszék

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztály (ügyintéző: Beerné dr. Vörös Helga)

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

Az I. és II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 3.Pf.324/2017/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Járásbíróság 15.P.22.430/2016/17.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet azzal a pontosítással tartja fenn hatályában, hogy a felperesek egymás között egyenlő arányban kötelesek az első- és másodfokú eljárási költséget az alperes részére megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest a jogelődje és a ... (a továbbiakban: ...) között az ún. ügyvédi másoló működtetésére vonatkozó megállapodás és esetleges módosításai, valamint az ügyvédi másoló működtetésével kapcsolatos használati (adatvédelmi) szabályzat, illetve esetleges módosításai megismerhetővé tételére.

[2] Az alperes bejelentette, hogy a keresetlevél benyújtását követően, 2012. november 5-én - a 2012.El.XVI.C.113/I-II. számú irat mellékleteként - a kért okiratok fénymásolatát a felpereseknek megküldte.

[3] A felperesek elismerték, hogy az alperes rendelkezésükre bocsátotta az alperes jogelődje és a ... között 2010. december 6-án kötött megállapodás és annak 2011. december 14-ei módosítása másolatát, egyben rögzítették, hogy a megállapodás 8. pontjában foglalt, a ... és egy vállalkozó között létrejött szerződést az alperes nem bocsátotta a rendelkezésükre.

[4] Az elsőfokú bíróság a 18.P.21.581/2015/10. számú végzésével a Fővárosi Bíróság és a ... között 2010. december 6-án megkötött szerződés 8. pontjában megjelölt, a ... részéről a fénymásolási szolgáltatás teljesítése érdekében harmadik személlyel kötött vállalkozási szerződés kiadására irányuló kereseti kérelem tekintetében a pert a Pp. 157. § a) pontja alapján megszüntette. A végzés indokolása szerint a felperesek a 2012. június 26-án kelt adatszolgáltatási kérelemben a ... és a vállalkozók között létrejött szerződés kiadását nem kérték, így e szerződésre vonatkozó igény új kérelemnek minősül, amelynek elutasítása vagy a határidő eredménytelen eltelte lehet csak a peres eljárás alapja. A felperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A folytatódó eljárásban a felperesek fenntartották keresetüket, amelyben az alperesnek a 2010. december 6-án létrejött megállapodás 8. pontjában foglaltak szerinti vállalkozó és ... között létrejött szerződés kiadására kötelezését kérték. Álláspontjuk szerint a 2012. június 26-án kelt adatmegismerési kérelmükben egyértelműen meghatározták a kérelem tárgyát, a vállalkozóval kötött szerződés a megállapodás melléklete volt, így az alperes köteles lett volna kiadni a szóban forgó megállapodást is.

[6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a BÜK és a fénymásolókat üzemeltető vállalkozó között létrejött szerződéssel nem rendelkezik, az igényelt közérdekű adatnak nem kezelője. Hivatkozott arra is, hogy a felperesek a pert megelőzően a ... és a vállalkozó között létrejött szerződés kiadása iránti kérelmet nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, és a felpereseket az alperes részére 5.349 forint elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte. A felperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felpereseket az alperes részére egyetemlegesen 5.000 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte.

[8] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a fellebbezésben hivatkozott eljárási szabálysértések, illetve az eljárással kapcsolatos egyéb kifogások az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását nem indokolták.

[9] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a perben eldöntendő kérdés volt, hogy az alperes és a ... között létrejött megállapodás 8. pontjában hivatkozott ... és vállalkozó között megkötött vállalkozási szerződés a megállapodás mellékletét képezte-e, ennek következtében a felperesek közérdekű adat kiadása iránti kérelme kiterjedt-e a vállalkozási szerződés kiadására is. A 2010. december 6-án megkötött megállapodás 8. pontja szerint az alperes tudomásul vette, hogy az ügyvédi kamara a fénymásolási szolgáltatáshoz önálló vállalkozót vesz igénybe; a kamara és a vállalkozó között megkötendő szerződésben a kamara határozza meg a fénymásolói feladatokat, kötelezi a vállalkozót a bíróság által előírt kötelezettségek betartására, az ügyvédi titok megóvására; a ... kötelezettséget vállalt arra, hogy a vállalkozóval kötött szerződés egy példányát az alperes rendelkezésére bocsátja.

[10] A 2010. december 6-án megkötött megállapodás 8. pontjának értelmezése alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a vállalkozási szerződés, miután a megállapodás arról nem tesz említést, nem képezi a megállapodás mellékletét. A ... és a vállalkozó között létrejött vállalkozási szerződésben a kamarának kellett meghatározni a vállalkozó fénymásolással összefüggő feladatait, a megállapodásban a bíróság által előírt kötelezettségeket, amelyek betartására a vállalkozó köteles. A fénymásolással kapcsolatos feladatok nem képezték részét a kamara és az alperes közötti megállapodásnak, ezért attól függetlenek. A ... és a vállalkozó között létrejött vállalkozási szerződés a fénymásoló használatával összefüggő önálló szerződés. Ebből következően a felperesek pert megelőző közérdekű adat kiadása iránti kérelme nem terjedt ki a vállalkozási szerződés kiadására, az új adatkiadási kérelemnek minősül. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 29. § (1) bekezdése és 31. § (1) bekezdése értelmében a felpereseknek először az alpereshez kell fordulni az új adat kiadása iránti kérelemmel, és csak annak megtagadása esetén indíthatnak keresetet a bíróság előtt. A felperesek a vállalkozási szerződés kiadását az alperestől a pert megelőzően nem kérték, ezért a perben előterjesztett kérelmüket el kellett utasítani.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása, másodlagosan a keresetüknek való helytadás érdekében. Fenntartották a perben már korábban előadott, eljárási szabálysértésekre vonatkozó álláspontjukat, amelyek megítélésük szerint, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indokolják. Változatlanul hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, az ügy más bíróra történt átszignálása sértette a törvényes bíróhoz való jogukat. A bíró személyében bekövetkezett változás a per mikénti eldöntését pedig lényegesen befolyásolta, ezért az ügy érdemére kihatása volt. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem tartotta be a per soron kívüli elintézésére vonatkozó Infotv. 31. § (6) bekezdésének rendelkezését. Lényeges eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a tárgyaláson való jelenlétük hiányában ítéletet hozott, annak ellenére, hogy a távol maradásukat kimentették, így nem gyakorolhatták a perbeli jogaikat. Ezzel a Pp. 3. § (6) bekezdését, Pp. 141. § (2) bekezdését, 143. § (1) bekezdését és 145. § (2) bekezdését sértette meg az elsőfokú bíróság, amelynek ítéletét jogszabályt sértve hagyta helyben a másodfokú bíróság. A felperesek érdemben azzal érveltek, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, mert az eljárt bíróságok mellőzték a szóban forgó szerződést kötő felek törvényes képviselőinek a tanúként történő kihallgatását, így tévesen jutottak arra a következtetésre a szerződés értelmezése során, hogy a fénymásoló használatára vonatkozó megállapodás önálló szerződés. Az adatkiadás iránti kérelmüket az ügyvédi másolóval kapcsolatban terjesztették elő, amely magában foglalja a fénymásoló vállalkozó által történő működtetésével kapcsolatos megállapodást is, függetlenül attól, hogy az melléklete-e a ... és az alperes között létrejött megállapodásnak. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését követő megismételt eljárásban kéri előírni az elsőfokú bíróság számára ... törvényes képviselő és ... elnök tanúkénti meghallgatását. A felperesek hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság elfoglalt álláspontjára tekintettel, nem kaptak a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak alapján megfelelő kioktatást a bizonyítandó tényekről. Az alperes ugyanis csak a megismételt eljárásban, a felperesek távollétében tartott utolsó tárgyaláson hivatkozott arra, hogy a vállalkozóval kötött szerződés nincs a birtokában. Ezzel kapcsolatban a tárgyalásról távol maradó felpereseknek nem volt lehetőségük az alperes nyilatkozatával kapcsolatban az észrevételeiket megtenni. Emiatt is sérelmes számukra, hogy az elsőfokú bíróság az indítványozott tanúk kihallgatását mellőzte. A felperesek szerint a másodfokú bíróság, az alperes erre irányuló fellebbezésének hiányában, jogszabályt sértve helyezte az elsőfokú bíróság döntésének indokolását más jogi alapokra. A felperesek hivatkoztak arra is, hogy az Infotv. nem zárja ki a közérdekű adat megismerése iránti igénynek egy folyamatban lévő perben való érvényesítését. Ezért, amikor a felperesek a per során kérték a BÜK és a vállalkozó között létrejött megállapodás kiadását, a 15 nap határidő elteltét követően megalapozottan érvényesíthették ezt az igényt a jelen folyamatban lévő perben az alperessel szemben. Így még ha az eredeti adatmegismerési igényük nem is terjedt volna ki a vállalkozóval kötött szerződésre, a jelen peres eljárás során történt igényérvényesítésre tekintettel a keresetet nem lehetett volna elutasítani. A felperesek kifogásolták a perköltségben való egyetemleges marasztalásukat, mivel megítélésük szerint nem minősülnek a közérdekű adatkérés iránti kereset tekintetében a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaságnak.

[12] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, annak helyes indokaira hivatkozással, perköltség igénye nem volt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[13] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint eredménytelen.

[14] A felperesek által kifogásolt eljárási cselekmények a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra utasítását nem indokolták.

[15] Alaptalanul állították a felperesek a törvényes bíróhoz való jog sérelmét azáltal, hogy az ügyet átszignálás folytán más bíró bírálta el. Az ügy intézésére másik bíró kijelölésére - nemcsak kizárás, hanem egyéb okból, például az egyenletes munkateher biztosítása, vagy az ügyhátralék feldolgozása esetén - a bíróság elnöke, illetve az ügyelosztásra jogosult más bírósági vezető a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet 32. § (1) bekezdése alapján jogosult. Ezért a felperesek által hivatkozott, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 9-11. §-ának az ügyelosztási rendre vonatkozó rendelkezései megsértését megállapítani nem lehet.

[16] A felperesek azon kifogása, mely szerint az Infotv. 31. § (6) bekezdésének rendelkezése alapján a per soron kívüli elintézése sérelmet szenvedett, a per érdemi elbírálására kihatással nem volt, ezért a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése nem volt indokolt.

[17] Nem minősül eljárási szabálysértésnek az sem, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek távollétében, függetlenül attól, hogy távolmaradásukat kimentették, hozott ítéletet. Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a felpereseket személyes megjelenés kötelezettségével idéző pervezető végzéséhez kötve nem volt, a felperesek a tárgyalásról való távollétüket előzetesen kimentették, a tárgyalás megtartásának nem volt akadálya. Az elsőfokú bíróság a per adatait az érdemi elbírálás szempontjából elégségesnek ítélte meg, ezért szükségtelennek tartotta a Pp. 141. § (2) bekezdése alapján, a tárgyalás elhalasztása mellett, a per további előkészítésének elrendelését. Figyelemmel arra, hogy a kereset nem a bizonyítottság hiányában, hanem jogkérdés megítélése körében került elutasításra, nem állapítható meg az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés amiatt, hogy az az elsőfokú bíróság a felperesek tárgyaláson való távolmaradása mellett hozott ítéletet.

[18] A Kúria a felperesek érdemi érvelésével sem értett egyet. A perben fennmaradó kereset alapján elsősorban abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a felperesek eredeti, pert megelőző adatmegismerési igénye ki terjedt-e a ... és a vállalkozó között a fénymásoló üzemeltetése tárgyában kötött szerződésre. Ennek megítélése során jogkérdés volt annak eldöntése, hogy az alperes és a ... között létrejött szerződésnek mellékletét képezi-e a hivatkozott szerződés, vagy az az előbbtől elkülönült, önálló szerződésnek minősül. E kérdés eldöntéséhez tanúbizonyításra, a szerződő felek törvényes képviselőinek, nevezetesen az

alperes törvényszék elnökének és az ügyvédi kamara elnökének tanúkénti kihallgatására nem volt szükség. Ezért nem állapítható meg a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése és a tényállás feltárásának hiányos volta.

[19] A Kúria egyetért a másodfokú bíróság szerződés-értelmezés alapján elfoglalt azon álláspontjával, hogy a ... és a vállalkozó között létrejött vállalkozási szerződés nem tekinthető az alperes és a ... között a fénymásoló tárgyában kötött megállapodás mellékleteként, annak részének. Ebből következően a felperesek eredeti, pert megelőző adat igénye erre a szerződésre nem terjed ki. A felperesek a ... és a vállalkozó között létrejött szerződés kiadása iránti igényüket a perben tudomásukra jutott információk alapján terjesztették elő. Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy ez olyan új adat megismerési igénynek minősül, amelyet a felperesek a pert megelőzően az alpereshez nem terjesztettek elő. A felperesek téves álláspontjával szemben, a közérdekű adat kiadása iránti igény érvényesítése tárgyában a perindításra az Infotv. 31. § (1) bekezdése értelmében csak akkor van lehetőség, ha az adatkezelő a pert megelőzően az Infotv. 29. § (1) bekezdésében írt határidőben a közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek nem tesz eleget. A közérdekű adat megismerése iránti igény érvényesítése tárgyában indult perben újabb és újabb adat megismerési igények előterjesztésére, amennyiben az adatkezelőhöz a pert megelőzően intézett kérelemnek nem volt tárgya, nincs lehetőség, még akkor sem, ha a peres eljárás során az igény teljesítésére jogszabályban előírt határidő eredménytelenül telt el.

[20] Miután a fentiekre tekintettel jogkérdésben kellett a kereset felől érdemben dönteni, nem volt jelentősége az alperes azon védekezésének, hogy a felperesek által megismerni kívánt szerződés nincs a birtokában. Ezért súlytalan a felpereseknek az a kifogása, hogy az alperes hivatkozott védekezésével kapcsolatban nem kaptak a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kioktatást a bizonyítás körében.

[21] A Pp. 270. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben – egyebek mellett – elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett azt, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felperesek csupán hivatkoztak arra, hogy a másodfokú bíróság jogszabályt sértve helyezte az elsőfokú bíróság döntésének indokolását „más jogi alapokra”, a megsértett jogszabályi rendelkezést azonban nem jelölték meg. Ettől függetlenül a másodfokú bíróság – reformatorius jogkörében eljárva, az indokolás ellen előterjesztett külön fellebbezés hiányában is – jogosult a Pp. 252. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértve, az elsőfokú ítéletet eltérő indokolással helyben hagyni.

[22] A felperesek arra helytállóan hivatkoztak, hogy nem minősülnek a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaságnak. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján azzal a pontosítással tartotta fenn hatályában, hogy a felperesek egymás között egyenlő arányban kötelesek az első- és másodfokú eljárási költséget az alperes részére megfizetni.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[23] Infotv. 29. § (1) bek., 31. § (1) bek.

Záró rész

[24] Az alperesnek perköltség igénye nem volt. A per tárgyánál fogva az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperesek kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával bírálta el.

Budapest, 2019. június 5.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

AM

tisztviselő

